

❖ Zmiana zachowań

Redukowanie zużycia energii jest niezwykle ważne w walce ze zmianą klimatu, dlatego też każdy powinien zdawać sobie z tego sprawę. Za każdym razem, gdy kupujemy coś w sklepie, gdy wchodzimy do domu czy też jedziemy do pracy podejmujemy decyzje mające wpływ na wykorzystanie energii. Energia jest dla nas czymś oczywistym, ponieważ ma ona wpływ na każdy aspekt naszego życia. Trzymamy się więc swoich ustalonych przyzwyczajeń.

By zwiększyć swoją wydajność energetyczną, musimy zerwać z dawnymi zwyczajami. Uświadomienie sobie, w jaki sposób zużywamy energię jest obecnie kluczowe – chodzi o zwracanie uwagi na sposób ogrzewania mieszkań, korzystanie ze środków transportu publicznego zamiast samochodów czy też zmianę stylu jazdy.

Istnieje wiele możliwości oszczędzania energii. Sprzęt gospodarstwa domowego staje się obecnie coraz bardziej wydajny energetycznie. Na przykład, badania w dziedzinie oświetlenia ogólnego szacują, że powszechne przejście na wysoce wydajną technologię diod elektroluminescencyjnych (DEL), która już jest dostępna na rynku, może pozwolić oszczędzić 30% obecnego zużycia do roku 2015 oraz 50% do 2025 r. A jednak średnie zużycie energii w gospodarstwach domowych wzrasta, ponieważ ludzie mają coraz więcej sprzętu w domu i w pracy.

Są też inne korzyści ze zmian naszych przyzwyczajeń w dziedzinie wykorzystywania energii. Bezpieczeństwo dostaw energii jest ważną kwestią, ponieważ szybko zużywamy skończone zasoby ropy i gazu.

::: Co robi UE?

The main EU legislation in this field is:

- **Plan działania w sprawie wydajności energetycznej** opublikowany w 2006 roku kładzie duży nacisk na „zmianę zachowań”.
- UE, poprzez swój program **Inteligentna energia – Europa** finansuje także projekty takie jak BEHAVE – programy oceny zmian zachowania w dziedzinie energii. Więcej informacji można znaleźć na stronie: http://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/monitoring_en.htm
- **Kampania Energetyka Zrównoważona Środowiskowo dla Europy 2005-2008** propaguje bardziej inteligentne wykorzystanie oraz wytwarzanie energii. Wśród innych działań uświadamiających w całej Europie organizowane są Dni Energii, by upowszechnić przesłanie o oszczędzaniu energii. Na stronie http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/citizen_en.htm znajdują się także ogólnodostępne wskazówki, jak oszczędzać energię.
- Inicjatywa **ManagEnergy** podaje studia przypadków opisujące udane działania jako praktyczne przykłady, które można przenieść do różnych regionów. Proponuje także usługi dla agencji energetycznych i innych podobnych organizacji, zwłaszcza na szczeblu lokalnym. Pozwala im tworzyć sieć kontaktów i uczestniczyć w zbiorowych projektach, często współfinansowanych z programów UE, oraz dzielić się najlepszymi praktykami w dziedzinie rozwoju zrównoważonego.
- Instytucje Unii Europejskiej muszą oczywiście same wprowadzać w życie zasady, które zalecają innym. W związku z tym, na dobry początek, budynki Komisji **przechodzą procedurę certyfikacyjną EMAS**.

::: Na domowym froncie

Jako jednostki wszyscy musimy zmienić swoje przyzwyczajenia w dziedzinie zużycia energii i jej oszczędzania. Ponieważ dużą część energii zużywamy w domach, jest to najlepsze miejsce na wdrożenie bardziej racjonalnego sposobu jej wykorzystywania. Istnieje duży potencjał oszczędności energii, który możemy wykorzystać, jeśli zmienimy sposób postępowania i przejdziemy na bardziej inteligentny system wykorzystywania energii.

Nasze przyzwyczajenia i postawy powinny się zmienić tak, byśmy korzystali ze światła i ogrzewania tylko wtedy, gdy tego naprawdę potrzebujemy. Używanie klimatyzacji w domu należy ograniczyć do najwyższej konieczności, jak na przykład przy bardzo gorącym klimacie, w sypialniach i pokojach dziecięcych. Inteligentny system wentylacyjny i małe wiatraczki często pozwalają osiągnąć ten sam efekt wykorzystując jedynie ułamek energii elektrycznej potrzebnej do działania klimatyzacji.

Wiele osób pozostawia telewizory i wieże stereo w stanie czuwania, nie wiedząc, że wówczas też zużywają energię, czasem nawet ponad połowę ilości potrzebnej do ich działania. Zwiększanie świadomości w tym zakresie oraz zachęcanie ludzi do całkowitego wyłączenia sprzętu, gdy go nie używają może mieć duży wpływ - dla prawie pół miliarda mieszkańców UE. Zaoszczędzona w ten sposób energia byłaby odpowiednikiem produkcji energii kilku dużych elektrowni. Na przykład, obniżając temperaturę centralnego ogrzewania o jeden stopień, można zaoszczędzić nawet 10% na rachunku za energię, a regularne rozmrażanie zamrażarki sprawia, że pracuje wydajniej.

Zachęcanie do używania produktów wydajnych energetycznie pozwala zaoszczędzić olbrzymie ilości energii. Jednakże wiele osób nie zdaje sobie sprawy z różnicy, jaką robi używanie nowych, już dostępnych na rynku wyrobów. Produkty takie jak żarówki oparte na technologii kompaktowych lamp fluorescencyjnych (CFL) oraz najnowszej technice DEL (dioda elektroluminescencyjna) i bardziej wydajny sprzęt AGD, taki jak pralki i lodówki, mogą znacznie zmniejszyć zużycie energii.

:: Działania uświadamiające

Jeśli więcej osób dowie się o zasadach użytkowania energii i ich wpływie na sposób życia, chętniej zaczną zmieniać swoje zachowanie. Konsumentom potrzebują więcej informacji o produktach wydajnych energetycznie oraz różnicy, jaką powoduje ich używanie.

Inicjatywy dotyczące zrównoważonego sposobu wykorzystywania energii powinny w jak największym stopniu angażować społeczeństwo, by zwiększyć wiedzę ludzi i odmienić ich zachowanie. Szczególnie ważne jest uczestnictwo dzieci, ponieważ to one będą w przyszłości konsumentami energii.

Kampanie mogą być skierowane do społeczeństwa, firm lub szkół. Dwa spośród najważniejszych obszarów, które należy promować, to zrównoważony transport – transport publiczny i wydajne energetycznie sposoby podróżowania – oraz promowanie produktów wydajnych energetycznie, ponieważ ludzie powinni stać się bardziej świadomi ich istnienia, a ich ceny powinny być coraz bardziej konkurencyjne. Wiele osób na przykład wciąż odstrasza wyższe ceny żarówek CFL, podczas gdy różnica w cenie bardzo szybko jest niwelowana przez 80% oszczędności energii, które pozwalają osiągnąć. Zwłaszcza, że ich okres użytkowania jest nawet ośmiokrotnie dłuższy niż zwykłych żarówek, które niepotrzebnie wykorzystują 90% prądu do produkowania ciepła, a nie światła.

Administracja publiczna powinna wskazać drogę. Może posłużyć za przykład i wykorzystać swoją zbiorczą siłę nabywczą do pobudzenia rozwoju rynku produktów ekologicznych. Poniżej opisano kilka sposobów, które pozwalają wykorzystać wpływy administracji publicznej:

- Przeprowadzanie remontów budynków publicznych, by uczynić je bardziej wydajnymi energetycznie.
- Instalowanie i wykorzystywanie sprzętu wydajnego energetycznie.
- Informowanie społeczeństwa o nowych, wydajnych energetycznie technologiach wykorzystywanych w budynkach publicznych

:: Dobre praktyki

Kampania uświadamiająca

Tydzień Świadomości Energetycznej (Energy Awareness Week) 2004, Meath, Irlandia

Agencja Zarządzania Energią w Meath (Meath Energy Management Agency - MEMA) zorganizowała we wrześniu 2004 r. „Tydzień Świadomości Energetycznej”. Wśród przewidzianych działań były wizyty w szkołach, pokazy informacyjne, konkursy, „dzień bez samochodu”, darmowe rozdawanie żarówek energooszczędnych oraz zachęcanie do organizowania zbiorowego systemu odprowadzania dzieci do szkoły, tak zwanego „pieszego autobusu”, by nie wozić ich samochodami osobowymi.

Kampania przyciągnęła uwagę licznych mediów. Dzięki niej znacznie zwiększyła się liczba zapytań o informacje skierowanych do lokalnej agencji energetycznej.

Kluczem do sukcesu tego wydarzenia było dokładne jego zaplanowanie, bliska współpraca z mediami, zaangażowanie lokalnych sław i firm oraz konkursy i nagrody zachęcające do uczestnictwa.

Więcej informacji: memainfo@meathcoco.ie

i o płynących z nich korzyściach.

- Rozpropagowanie i uwidocznienie informacji o tym, że samochody służbowe i pojazdy używane w lokalnym transporcie publicznym są wydajne energetycznie.
- Włączanie kryteriów wydajności energetycznej do umów na zamówienia publiczne.
- Prowadzenie kampanii informacyjnych oraz organizowanie Dni Energii dla społeczeństwa.

:: Energia na forum publicznym

Jednym ze sposobów przekazania społeczeństwu przesłania o oszczędzaniu energii jest organizowanie „Dni Energii”. Są to wydarzenia publiczne, które pokazują ogółowi, że technologie oparte na zrównoważonym zużyciu energii oraz zmiany w zachowaniu mogą być praktyczne, efektywne kosztowo i korzystne dla środowiska.

Dni Energii mogą organizować władze publiczne i organizacje, jak również prywatne firmy. W ich trakcie mogą odbywać się wizyty i wycieczki z przewodnikiem, działania oraz programy edukacyjne, dni otwartych drzwi, wystawy i kiermasze, inauguracje projektów/budynków i inne podobne wydarzenia.

Ważnym czynnikiem sukcesu takich imprez jest ich szerokie rozpropagowanie w prasie tak, by ludzie wiedzieli, co się będzie działo w ich trakcie. Zaleca się, by zaangażowały się w ich przygotowywanie samorządowe władze lokalne lub regionalne i by pełniły rolę głównego organizatora. Warto także znaleźć firmy chętne pełnić rolę sponsorów i skłonne zaprosić uczestników na zwiedzanie ich siedzib.

:: Dobre praktyki

Udany Dzień Energii w Genappe (Belgia)

Ta ważna inicjatywa, wspierana przez władze samorządowe regionu Walonia, ma na celu popularyzację wiedzy o oszczędzaniu energii, zwłaszcza w transporcie. Grupą docelową jest szeroko pojęte społeczeństwo (dorośli i dzieci) z walońskiej prowincji Brabancji (na południe od Brukseli), władze publiczne (szkoły, samorząd lokalny), prywatne firmy oraz sektor komercyjny (architekci, eksperci przemysłu grzewczego, handlowcy i dostawcy sprzętu AGD).

Odbędzie się wystawa produktów oszczędzających energię, kilka konferencji oraz działań edukacyjnych, jak również wystawa projektów szkolnych. W tym regionie zostanie także zorganizowany „Rajd Energetyczny” z udziałem samochodów i pojazdów wykorzystujących biopaliwo.

Kontakt: energy.saving@skynet.be

:: Czym jest ManagEnergy?

ManagEnergy to inicjatywa Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Energii i Transportu finansowana z programu Inteligentna Energia – Europa. Ma ona na celu wspierać lokalne i regionalne działania dotyczące wydajności energetycznej i odnawialnych źródeł energii poprzez warsztaty szkoleniowe i wydarzenia on-line. Ponadto, informacji dostarczają studia przypadku, dobre praktyki, ustawodawstwo europejskie i inne programy.

ManagEnergy jest również europejską siecią lokalnych i regionalnych agencji energetycznych (LEA). Agencje te promują wprowadzanie dobrych praktyk w zakresie zarządzania energią, wspierają zachowanie równowagi ekologicznej, zapewniają informacje i porady, a także oferują inne usługi w zależności od lokalnych potrzeb.

www.managenergy.net

Klauzula o wyłączeniu odpowiedzialności i nota o prawach autorskich dla zestawu informacji programu ManagEnergy

Niniejszy zestaw informacji został opracowany w imieniu Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie gwarantuje dokładności danych i informacji w nim zawartych, ani nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek ich użycie.

© Wspólnoty Europejskie, 2007

Reprodukcja dozwolona pod warunkiem podania źródła.

KOMISJA
EUROPEJSKA